

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Tamás Zsolt Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tamás Zsolt ügyvéd 7400 Kaposvár, Kócsag utca 3.) által képviselt **felperes neve felperes leánykori neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Garamvölgyi Kálmán ügyvéd (7625 Pécs, Magaslati utca 19.) által képviselt **alperes neve alperes leánykori neve** (alperes címe) alperes ellen végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2008. szeptember 5. napján kelt 8.P.20.441/2007/34. számú ítélete ellen a felperes által 36. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 178.600 (egyszázhetvennyolcezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 357.300 (háromszázötvenhétezer-háromszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint 2006. december 6. napján P-ett - végrendelet hátrahagyása mellett - hunyt el S.P-né M.M. örökhagyó. A felperes az örökhagyó testvére, az alperes édesanyja az örökhagyó házastársának volt a testvére.

Az örökhagyó 2006. november 28-án került felvételre a K Város Önkormányzat Kórház-Rendelőintézet Egységének Sebészeti Osztályára, mert a korábbi combnyaktörésének műtéti területén bő váladékozás alakult ki. Felvételekor tudati állapota tiszta, érzelmi állapota szorongó, félelemmel terhelt volt. Nevének aláírására nem volt képes, mert nagyon remegett a keze. Az osztályon a kezelő

orvosa dr. R.T. volt, aki a napi kétszeri viziten felül a kötőcsere-nél is minden nap találkozott vele.

A 2006. november 29-i laboratóriumi vizsgálatok romló vesefunkciót jelző eredményei miatt ezen a napon vérátömlesztést alkalmaztak az örökhagyónál, amelynek hatására 2006. november 30-ra a laboratóriumi eredmények némileg javultak. 2006. december 3-ig ép szellemi állapotú, de romlott kedélyállapotú volt az örökhagyó. 2006. december 1-jének éjszakáján került először feljegyzésre az ápolási lapjára, hogy a beteg zavart. Másnap, napközben hasonló feljegyzés nem történt, de éjszakára ugyancsak zavartságot rögzítettek az örökhagyónál. 2006. december 4-én a laboratóriumi vizsgálatok a vesefunkciók erőteljes beszűkülését jelezték, az örökhagyó aluszékonnyá vált, 5-én reggelre - orvosi nyelven szólva - „bealudt”, ezért ezen a napon átszállításra került a P-i Nephrologiai Centrumba, ahol 2006. december 6. napján elhunyt.

Az örökhagyó a k-i kórház sebészeti osztályán 2006. december 2. napján - valószínűleg 14:00 és 15:00 óra között - írásbeli magánvégrendeletet tett. A végrendeletét F.B-né és Sz.G. - ápolónő - tanúk jelenlétében írta alá. A végrendeletet dr. R.E. k-i ügyvéd szerkesztette, aki az előző napon az örökhagyót a kórteremben felkereste. Ekkor közölte vele az örökhagyó a végakarátát, annak tartalmát és átadta azokat az adatokat, amelyek a végrendelet megszerkesztéséhez szükségesek voltak. 2006. december 2-án az ügyvéd kész szövegtervezetet vitt aláírásra az örökhagyóhoz, aki előtt azt felolvasta, majd az örökhagyó - jóváhagyását követően - a tanúk együttes jelenlétében aláírta és a tanúk is ellátták azt névaláírásukkal. A végrendelet aláírásakor az örökhagyó az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel rendelkezett.

A végrendeletben az örökhagyó a bankszámla követeléseit örököseivé egymás között egyenlő arányban a felperes gyermekeit, minden egyéb vagyona általános örökösévé pedig az alperest nevezte. Kijelentette, hogy törvényes örököse nincs és az alperesnek meghagyta, hogy gondoskodik az illő eltemetéséről, sírhelyéhez méltó síremlék felállításáról, gondozásáról.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az örökhagyó 2006. december 2-án tett írásbeli magánvégrendelete a Ptk.17.§-a alapján érvénytelen, mert az örökhagyó belátási képessége teljes egészében hiányzott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és a felperest kötelezte perköltség megfizetésére. Az ítélet indokolása szerint a felperes nem tudta sikerrel bizonyítani, hogy a végrendelet tételekor az örökhagyónak az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzott.

Az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás - különösen a beszerzett igazságügyi elmeszakértői vélemény - alapján az elsőfokú bíróság megállapította,

hogy a végrendelezési képesség megítélése szempontjából nagyobb jelentőségű körülményekkel az örökhagyó tisztában volt, s a végrendelet kizárólag azzal adekvát rendelkezéseket tartalmaz. Mivel a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a végrendelet elkészítésekor az örökhagyó belátási képessége teljes egészében hiányzott, az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Részletesen megindokolta, hogy a felperes további bizonyítási indítványát miért nem teljesítette.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és keresetének teljesítése, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítása érdekében a felperes fellebbezett. Kifejezetten sérelmezte a bizonyítási indítványainak elutasítását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helyes következtetést levonva, az irányadó anyagi jogszabályoknak megfelelő helyes érdemi döntést hozott. A másodfokú bíróság a kifejtett indokokkal is egyetért, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján - utalva a Pp.254.§-ának (3) bekezdésére - helyes indokainál fogva hagyta helyben.

A felperes fellebbezésével összefüggésben utal a másodfokú bíróság arra, hogy az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a végrendelet érvénytelenségét csak az érvényesített megtámadási ok alapján lehet vizsgálni. A felperes kizárólag a Ptk.17.§-ának (1) bekezdésében foglalt érvénytelenségi okra hivatkozott, ezért a bíróságnak csak ezen érvénytelenségi ok körében kellett a szükséges bizonyítást lefolytatni. Az előterjesztett kereset sikere érdekében a felperesnek azt kellett a perben bizonyítania, hogy a végrendelet tételekor az örökhagyó belátási képessége teljesen hiányzott.

Orvos-szakértői kérdés annak megítélése, hogy az örökhagyó a végrendelet megtételekor cselekvőképtelen állapotban volt-e, mert az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége teljesen hiányzott. Az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény egyértelmű és határozott. Dr. T.M. elmeorvos szakértő valamennyi lényeges kérdésre kitért a szakértői véleményében, illetőleg személyes meghallgatása során, s minden adat mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy szakértői szempontból nem teszik kétséggé a felmerült körülmények az örökhagyó végrendelezési képességét. E határozott orvos-szakértői vélemény megdöntésére nem alkalmas egy írásszakértői vélemény, amely csak távoli összefüggések vizsgálata, s az örökhagyó egyetlen aláírása alapján tudna véleményt kialakítani. Ezzel szemben az orvos-szakértő részére rendelkezésre álltak az örökhagyó kezelésének, ápolásának és állapotának megfigyeléséről szóló kezelési lapok, amelyek megalapozott orvosi következtetések levonására adtak alapot.

Nem alkalmas a felperes által indítványozott további bizonyítás sem, annak igazolására, hogy az örökhagyó belátási képessége a végrendelet tételekor teljes egészében hiányzott.

Így nem alkalmasak a fenti tény bizonyítására - és a szakértői véleménnyel alátámasztott megállapítástól eltérő tényállás megállapítására - az örökhagyóval egy kórteremben fekvő betegársak vallomásai sem. Ők az örökhagyó elmeállapotának megítélésre, különösen annak, hogy a belátási képessége teljes egészében hiányzott-e, szakértelemmel nem rendelkeznek. Annak pedig nincsen jelentősége, hogy a végrendeletet a tanúk előtt felolvasták-e, hiszen a Ptk.629.§-ának (1) bekezdése értelmében a végrendelet érvényességének nem feltétele, hogy azt a tanúk előtt felolvassák. Az pedig a perben nem volt vitás, hogy az örökhagyó a két tanú együttes jelenlétében írta alá a végrendeletet, és azt a tanúk is aláírták.

Ugyancsak nem lett volna alkalmas a felperes személyes meghallgatása, illetve a felperes hozzátartozóinak a tanúvallomása sem eltérő tényállás megállapítására, hiszen sem a felperesnek, sem a hozzátartozóinak nem volt személyes tapasztalata az örökhagyó elmeállapotáról a végrendelet elkészítésének idejére. Helyesen mellőzte ezért az elsőfokú bíróság - általa részletesen és alaposan megindokolva - a felperes által előterjesztett, de a kereset elbírálása szempontjából szükségtelen bizonyítási indítványok teljesítését.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján a felperes köteles megfizetni az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét. Az alperest képviselő ügyvéd munkadíjának összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (2) és (5) bekezdése alapján - a 4/A.§ szerint általános forgalmi adóval növelt összegben - állapította meg.

A felperes az illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket is köteles megfizetni az államnak a Pp.78.§-ának (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdése értelmében.

P é c s , 2009. január 22.

Dr. Lábady Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró